

ගලා බස්නා ගතක් ඇත්නම්, එම ජල කඳ යන දිසාවටම තමාටද යා යුතු අවශ්‍යතාවක් ඇත්නම්, එම ගංගාව උපයෝගී කරගනිමින් එසේ එතනට යෑමට හැකියාව ඇති කල්හි එසේ කිරීමේ වරද කුමක්ද? පෙර කී පරිදි අප කරන, කියන මුහුණපාන බොහෝ අවස්ථාවල රැදී ඇති “අවදානම” මෙයටත් බලපෑම සිටිනාවිකිය. මෙහිදී පාරකරුවා දැක්වෙන්නේ වුවේ නම් ගත දියමේ නොතිලී, තමාත්, පිරිසත් නම පවුරන් ආරක්‍ෂාකර අවශ්‍ය කාරණාව ඉටුකර ගැනීමට ගත ප්‍රයෝජනයට ගත්තේ වුවා වේ.

විබේධයන් මහායාන බුදුදහමේ නායකයා වන දළඹලාමාතුමා (His Holyness Dalai Lama)

බුදු දහම සහ විද්‍යාව

Lama) ලොව ප්‍රධාන පෙළේ සිටින්නා වූ විද්‍යාඥයින් සමඟ ඉතා කල්පනාකාරී, සමීප ඇසුරක් පවත්වමින්, විද්‍යාව, බුදු දහම ඉදිරියට ගෙන යන්නා වූ “පා දෙක” බවට පත් කරගෙන ඇති බවට මොනවට සාක්‍ෂි ඇත. මෙතුමා විසින් රචිත හා මග පෙන්වීමෙන් ලියවුණු, බෞද්ධ ධර්මය හා විද්‍යාව සන්සන්දනාත්මක ඇගයීමකට ලක් කෙරෙන පොත් පත් බොහොමයක්ද ඇත. අද ලොව සිටින්නා වූ බෞද්ධයන්ගේ සංගණනයකින් පෙනී යනුයේ ටේරවාදී බෞද්ධයන්ට වඩා මහායාන බුද්ධාගම වැළඳගත් පිරිස වැඩි බවය. ලොව ඇති ටේරවාදී බෞද්ධ රටවල් කිහිපයේ හැරුණු විට බටහිර රටවල් ඇතුළු අන් සියළු රටවල අනුගමන වැඩියෙන් සිසුයෙන් මහායාන බුද්ධාගම වැළඳගැනීමට එක් හේතුවක් වී ඇත්තේ දළඹලාමාතුමා දුරදුරු වින්තනයකින් යුතුව බුදුදහම හා විද්‍යාව අතර සමීප සබඳතාවක් ගොඩනගාගෙන තිබීම යන්න බව කාටනම් ඉවත දැමිය හැකිද?

ටේරවාදී බෞද්ධ මහා ස්ථීරයන් වහන්සේන් නමකට වඩා ලොව (ශ්‍රී ලංකාව, තායිලන්තය, බුරුමය, කාම්බෝජය ආදී සුළු රටවල් කීපයක හැරුණු විට) අන් රටවල් බහුතරයක ජනප්‍රසාදය, පිලිගැනීම ඇත්තේ දළඹලාමාතුමාට බව ලිය කමෙන් එලියට පැනගත් මැඩියන්ට පෙනී යාම වළකනු බැරිය.

ලොව (විශේෂයෙන් බටහිර රටවල) අනුගමනයෙන්, ස්වාධීන වින්තනයන් සිතියෙන් බෞද්ධයන් විමටත්, අවුරුදු 2000 කට වඩා බෞද්ධ ඉතිහාසයක් ඇති ටේරවාදී බෞද්ධ අප රටේ බෞද්ධයන් සිසුයෙන් අනුගමන වැඩියෙන් පවත්වා ගනිමින් හේතුවන් අප මඳක් කල්පනාකාරීව සිතා බැලිය යුතු තවත් වැදගත් සිද්ධියකි. මෙය මේ මාතෘකාවට කෙලින්ම අදාළ නොවුව ද, මෙය මෙහි සඳහන් කරනුයේ සම් හේතුවක් ඇතිවම ය.

මෙකල සිටි දෙයින් ඇදෙන්නා වූ විද්‍යාව හැමදින නදිය, බෞද්ධයන් වන අපටද තරණය කර ගත හැකි නම් එයින් මගත් සේවයක් මුළු මගත් මානව වර්ගයාටම කල නොහැක්කේද? මිනිසාගේ බුද්ධිබල මති

සාමාන්‍ය ජීවිතයේ නිසල කාරණාව

(ආතතිය, මානසික පීඩනය පාලනය කරගැනීමට අත්වැලක්)

අප සබේඩ් වින්තා මෙහෙණින් වහන්සේ
ගත් නුවර නිසල අරණ

13

දැවෙන සිත් නිවී සැනසේවා

මෙයත් ගලා බස්නා ගංගාවත් නමක් කැමති දිසාවට යොමුකර ගැනීමටද හැකියාවක් ඇති බව ඔප්පුකර ඇත. එසේ නම් බුදු දහම පෙරටුව ගමන් කරමින්, විද්‍යාවට අත දෙමින් එය යා යුතු දිශාව ගැන මග පෙන්වීමට තරම් බලපෑමක් කිරීමට ටේරවාදී බෞද්ධයන්ට නොහැකිද? මෙසේ කිරීමට නම් විද්‍යාව ගැන මෙන්ම බුදුදහම ගැන මනා අවබෝධයක් තිබීම අවශ්‍ය වේ. විද්‍යාව ගැන මනා දැනුමක් ඇත්තා, බුදුදහම ගැන මනා අවබෝධයක් ලද විට බුදුදහමට ලං වනු මිස කිසිකලෙක මේ දහම ගැන කලකිරී එයින් අපත් නොවනු ඇත. ඒ මන්ද යත් බුදුදහම විද්‍යාවටත් වඩා පරිහරණීය විය, අද විද්‍යාවෙන් සොයන දේ, අවුරුදු 2500 පෙර දේශිත බුද්ධධර්මයේ සඳහන් වන බවත්, මෙය බොහෝ විට නා දර්ශනයකින් හෙබි, සතුටින්, සාමයෙන් හා නිවිසැනසීමෙන් පිවිසීමේ කලාව පෙන්වන්නා වූ දහමක් බව නිතරින්ම ඒකතු යන නිසාවෙනි.

මෙයට කදිම උදාහරණයකි ප්‍රොෆ. රයිස් ඩේවිස් (Prof. Rhys Davis) මහතා බුදු දහම වැළඳ ගත් ආකාරය. මෙතුමාගේ පියා බලවත් කතෝලික අන්තවාදී පුස්තකයෙකි. මොහු තම නිසැක බුද්ධියෙන් යුත්, උගත්, සියළු කාර්යයන්හි දක්ෂ වූ පුත් රුවණ ලංකාවට එවූයේ, බුදුදහම අධ්‍යයන කොට එහි ඇති අඩු ලුහුඬුකම් සෙවීමටය. අවසානයේදී සිදුවූයේ “ලොව ඇති බොහොමයක් ආගම් මම හඳුනා ඇතත්, බුදු දහමේ ඇත්ත වැනි පැහැදිලි දර්ශනයක් මම ලොවේ අන්කිසිම ආගමක නොදැක්කෙමි. අන් සියල්ල අත හැර බුදුදහම වැළඳ ගැනීම මා ස්ව කැමැත්තෙන්ම කරනුයේ හද පිරි හක්කියෙනි.” යනුවෙන් පවසා මෙම දහමේ වටිනාකම තේරී එය මුළු ලොවටම බෙදාහැරීමට තම වටිනා කාලය, ධනය, ශ්‍රමය වැය කරමින්, පාලි ඉංග්‍රීසියට පරිවර්තනය කරමින්, බෞද්ධ පොත්පත් ලියමින් ලන්ඩනයේ පාලි ටෙක්ස්ට් සොසයිටි (Pali text society) නමින් සංගමයක් පිහිටුවා බෞද්ධ පොත් පිටරැවියන්ගේ පරිහරණයට ලබා දීමටත්, බුදු දහම ලොව පහල කිරීමටත් පුරෝගාමීව කටයුතු කිරීමයි. මුළු මගත් ලෝක වාසීන්ගෙන් බහුතරය වටිනාකමක් දී පිලිගනුයේ බුදුදහම නොව විද්‍යාවයි. බෞද්ධයන් පමණි දන්නේ විද්‍යාවට වඩා බුදු දහමේ ඇති වටිනාකම. විද්‍යාව බිහිවූයේද දුකල පැවති ආගමේ උගන්වන දෙයින් සැන

මකට පත් නොවූ බුද්ධිමත් පිරිසක් නිසාවෙන් බව පෙරද කියවුනි. මෙකලද ඔවුන් සෑම ආගමක් දෙසම බලනුයේ එම කෝණයෙනි. බුදු දහම නොදන්නා වූන් හට එය තවත් එවැනිම අන්ධානුකරණයෙන් යුත් වැදගත්මකට හැකි ප්‍රාමික බොහුදු විශ්වාසයන් පෙරදැර කරගත් ආගමක් නොවන බවට (විශේෂයෙන්ම බුද්ධිමතුන්ට) පහසුවෙන්ම ඒකතු ගැන්විය හැක්කකි.

මෙකල මෙය සාර්ථකව කිරීමට, බෞද්ධයන්ට විද්‍යාව ගැන මනා දැනීමක් තිබීම ඉතා වැදගත් කාරණාවක් වන බව නොකියාම නරය.

නයි පැටියා කුඩා යැයි කියාද, රජ කුමරා ලදරු විසේ පසුවන්නේ යැයි කියාද, ගිනි

දහම නොවේ. ලංකාව හැරුණු විට ලෝකයේ බුද්ධධර්මය අනිවාර්ය විෂයක් හැටියට උගන්වන රටවල් ඇත්නම්, ඒවා අපේ ඇතිලී වලින් ගැනිය හැකි ප්‍රමාණයක් පමණක්ම වේ. සැබෑ තතු මෙසේ නම්, අප විද්‍යාවට පයින් ගසා බුදු දහම ලොව පහල කිරීමට සිතන්නේ නම්, එම උත්සාහය කෙරෙහි දුරට සාර්ථක වේ දැයි යන්න ගැන කෙතෙකුත් තුළ සාධාරණ සැකයක් පැන නැගීම වැළකිය නොහැකිය.

ලොව ඇති තතු මෙසේ නම්, අප අනාගත පරපුරට මේ වටිනා දහම උරුමකර දෙන්නේ කෙසේ දැයි යන්න අප ගැඹුරින් සිතිය යුතු කරුණකි.

විද්‍යාව ගැන නොදැන නිස්කාරණයේ බය වී, එයට බැන ගරාන, එයට පයින් ගසා, එයින්

ප්‍රලිංචිත කුඩා යැයි කියාද, පැවිදිව සිටින්නා වූ සාමනේර නම හත් අවුරුදු ලදරු විසේ පසුවන්නේ යැයි කියාද මේවා සුළු කොට නොතැකිය යුතු යැයි බුද්ධ දේශනාවේ සඳහන් වේ. එසේ ලොව ඇති සමහර දේහි ඇති ගැඹුර, බලය හා වටිනාකම නිසා ඒවා කුඩා වූ පමණින්, නොමේරූ පමණින්, සුළුකොට කැබිම, ඉවත ලෑම කළ නොහැක. මෙසේ තතු දන්නා, විද්‍යාව ගැන මනා අවබෝධයක් ඇති කාට නම්, විද්‍යාව ලදරු වියසේ පසුවන්නේ යැයි පවසා එය සුළු කොට තැකිය යුතු යැයි කිව හැකිද? කෙසේ හෝ වේවා ලදරුවාගෙන් පවා ගත යුත්තක් අන්තම එය ගැන සැලකිලිමත් වී, එයින් ගත යුත්ත උකහා ගැනීම ආදානාත්විත ක්‍රියාවක් නොවන්නේද?

ලොව වැඩිදෙනෙකු පිලිගන්නේ “අදහන්නේ” විද්‍යාව බව අප හට අකමැත්තෙන් වුවද පිලිගැනීමට සිදු වේ. ලොව සියළු පාසල් වල අනිවාර්ය විෂයක් වන්නේ “විද්‍යාව” මිස බුදු

දුරස්ත වී නිසියම ගමනක් සෑමට තැන්කරන ආගමක් දහමක්, විද්‍යාවෙන් බිහිවන අනාගත පරපුරට උරුම කිරීමට උත්සාහ ගැනීම හරියට මුදුන් මුලක් ඇති ගසක මුදුන් මුල සිදු දමා එය පැල කිරීමට ගන්නා උත්සාහයක් වැනි විය හැකිය. එසේ නම් අප අනාගත පරපුර විද්‍යාව හා බුදුදහමින් සමබර ලෙස පෝෂණය කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. බුදු දහම අනිවාර්ය විෂයයක් ලෙස ඉගැන්වීමෙන්, දුරුවන්නට ඉරිදා දහම් පාසල් වලට සැවිලිම, ගෙදර දොර වැඩිහිටියන් දහමට අනුකූලව ආදර්ශමත්ව පැහැරීමෙන් යන කාරණා අනාගතයේ පසුකැමීමට ඇති ඉඩකඩ මගහරවා ගැනීමට උපකාරී විය හැක. එසේම බුද්ධ ධර්මය උගන්වන්නන් තුළ විද්‍යාව ගැන මනා අවබෝධයක් තිබීමද එකසේ වැදගත් වනු ඇත.

මතු සම්බන්ධයි